

CYNLLUN DEISEBAU

1. Trosolwg

Mae cyflwyno deisebau yn un ffordd y gall unigolion, grwpiau cymunedol a sefydliadau gymryd rhan yn y broses ddemocrataidd, drwy godi materion o ddiddordeb cyhoeddus gyda'r CBC a galluogi i Aelodau ystyried yr angen am newid. Cydnabyddir y gall deisebau arwain at ganlyniadau cadarnhaol sy'n sbarduno newid neu'n llywio trafodaethau. Gwneir y cynllun deisebau hwn o dan adran 42 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021. Gellir cyflwyno deisebau yn Gymraeg neu yn Saesneg, a chyhoeddir y Cynllun Deisebau yn ddwyieithog.

2. Pwy All Gyflwyno Deiseb?

Gall unrhyw un sy'n byw, yn gweithio, yn berchen ar fusnes neu'n astudio yn ardal y CBC lofnodi neu gyflwyno deiseb, gan gynnwys y rhai dan 18 oed. Gall unrhyw un sy'n byw yn ardal Cyngor cyfagos hefyd lofnodi neu gyflwyno deiseb OS gellid disgwyl yn rhesymol y byddent yn cael eu heffeithio gan bwnc y ddeiseb.

Gellir cyflwyno deisebau ar bapur neu'n electronig gan ddefnyddio system ddeisebau ar-lein sy'n bodloni'r gofynion ar gyfer deiseb ddilys, neu gyfuniad o'r ddau.

3. Ystyried Deiseb

3.1 Gellir ystyried deiseb yng nghyfarfod y CBC neu gan is-bwyllgor os yw pwnc y ddeiseb yn ymwneud â rôl benodol yr is-bwyllgor hwnnw.

3.2 Ystyried unrhyw ddeiseb a gyflwynir a phenderfynu a yw'n dderbyniol yn seiliedig ar y meini prawf ar gyfer deiseb ddilys a nodir yn adran 4 isod. Bydd unrhyw faterion dadleuol neu gyfreithiol yn cael eu cyfeirio at y Swyddog Monitro.

3.3 Wrth ystyried y ddeiseb, bydd y CBC yn ystyried y canllawiau statudol ac anstatudol ar ddemocratiaeth ar gyfer prif gynghorau, a wnaed o dan adran 44 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, yn enwedig y Canllawiau Statudol ar Ddeisebau. Nid yw'n ofynnol i'r CBC gydymffurfio â'r canllawiau hyn ond bydd yn eu defnyddio fel meincnod perthnasol.

4. Gofynion ar Gyfer Deiseb Ddilys

Prif Ddeisebydd

4.1 Mae angen prif ddeisebydd ar gyfer pob deiseba fydd yn bwynt cyswllt ar gyfer y ddeiseb. Dyma'r gofynion ar gyfer prif ddeisebydd:

- 4.1.1 Rhaid i'r prif ddeisebydd fod yn unigolyn sy'n byw, yn gweithio neu'n astudio o fewn ardal y CBC neu'n sefydliad sydd wedi'i leoli yn ardal y CBC.
- 4.1.2 Rhaid cynnwys cyfeiriad post llawn cartref, gwaith neu astudio'r prif ddeisebydd neu gyfeiriad post y sefydliad, ynghyd â chyfeiriad e-bost neu wybodaeth gyswllt y gellir anfon unrhyw ohebiaeth ynghylch y ddeiseb iddo.

Y Ddeiseb

- 4.2 Bydd y CBC yn ystyried pob deiseb sydd â 10 llofnodwr o leiaf ac sy'n dod o fewn cwmphas y Cynllun hwn. Gellir cyflwyno deisebau i'r CBC ar bapur neu'n electronig, gyda gofynion cyffredinol y Cynllun yn berthnasol i ddeisebau papur ac electronig fel ei gilydd. Rhaid i'r ddeiseb:
 - 4.2.1 gynnwys datganiad clir a chryno yn ymdrin â phwnc y ddeiseb. Caiff y ddeiseb ei dychwelyd os yw'n aneglur;
 - 4.2.2 galw ar y CBC i gymryd camau penodol, er enghraifft: "Rydym yn galw ar Gyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd i..." Rhaid ailadrodd hyn ar bob tudalen o ddeiseb bapur;
 - 4.2.3 darparu enwau a chyfeiriadau post y rhai sy'n llofnodi'r ddeiseb, gan gynnwys codau post;
- 4.3 Dangosir awgrym o dempled deiseb yn Atodiad A i'r Cynllun Deisebau hwn.
- 4.4 Ni chaiff deisebau gynnwys:
 - 4.4.1 iaith sy'n sarhaus, yn anghymedrol neu'n bryfoclyd. Mae hyn yn cynnwys nid yn unig geiriau anwedus a sarhaus, ond unrhyw iaith y byddai person rhesymol yn ei hystyried yn dramgwyddus;
 - 4.4.2 Datganiadau a allai fod yn anwir neu'n ddifriol;
 - 4.4.3 Gwybodaeth y gwaharddir ei chyhoeddi gan orchymyn llys neu gorff neu berson â phŵer tebyg;
 - 4.4.4 Deunydd a allai fod yn gyfrinachol, yn fasnachol sensitif, neu a allai achosi trallod neu golled bersonol;
 - 4.4.5 Unrhyw gymeradwyaeth fasnachol, hyrwyddo unrhyw gynnyrch, gwasanaeth neu gyhoeddiad, neu ddatganiadau sydd gyfystyr â hysbysebion;
 - 4.4.6 Enwau swyddogion cyrff cyhoeddus, oni bai eu bod yn rhan o uwch-reolaeth y sefydliadau hynny;
 - 4.4.7 Enwau aelodau teulu cynrychiolwyr etholedig neu swyddogion cyrff cyhoeddus;

4.4.8 Enwau unigolion, neu wybodaeth lle gellir eu hadnabod, mewn perthynas â chyhuddiadau troseddol; neu

4.4.9 Materion nad yw deiseb yn sianel briodol ar eu cyfer (er enghraifft, gohebiaeth am fater personol neu fater sy'n destun achos llys).

Deisebau nad ydynt yn Dderbyniol o dan y Cynllun

4.5 Ni dderbynnir y canlynol:

4.5.1 Deisebau sy'n ymwneud ag unrhyw beth nad yw'r CBC yn gyfrifol amdano;

4.5.2 Deisebau statudol, neu ddeisebau sy'n ymwneud â Refferenda Awdurdodau Lleol sy'n dod o dan Reoliadau Awdurdodau Lleol (Refferenda) (Deisebau a Chyfarwyddiadau) (Cymru) 2001, y mae trefniadau ar wahân yn berthnasol iddynt o fewn yr awdurdodau lleol perthnasol;

4.5.3 Deisebau sy'n gofyn i'r CBC ddyfarnu, cyflafareddu neu gyfryngu materion personol neu faterion yn ymwneud â staff neu fuddiannau masnachol, lle mai rôl llys neu dribiwnlys yw gwneud hynny;

4.5.4 Deisebau ar faterion sy'n destun achos cyfreithiol yn y llysoedd;

4.5.5 Deisebau ar faterion sydd eisoes yn destun penderfyniad gan Ombwdsmon (neu berson â phwerau tebyg);

4.5.6 Deisebau sydd yn eu hanfod yn geisiadau rhyddid gwybodaeth (FOI), sylwadau, canmoliaeth neu gwynion, a fydd yn cael eu trosglwyddo i'r swyddog priodol i gael ymateb addas; neu

4.5.7 Deisebau sy'n codi materion yn ymwneud â chamymddygiad posibl gan Aelod neu weithiwr y CBC. Mae angen cyfeirio'r rhain at y gweithdrefnau priodol. Dylid cyfeirio cwynion yn erbyn aelodau'r CBC at Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, 1 Ffordd yr Hen Gae, Pencoed, CF35 5LJ. Dylid cyfeirio cwynion yn erbyn gweithwyr y CBC at adborth@uchelgaisgogledd.cymru.

4.6 Pan fydd deiseb wedi'i chyflwyno i'r CBC, ni fydd unrhyw ddeiseb bellach ar bwnc tebyg ac yn ceisio canlyniad tebyg yn cael ei hystyried o fewn chwe mis i'r dyddiad y cafodd y ddeiseb ei hystyried gyntaf neu y cafodd y deisebydd gyfle i gael ei glywed.

Llofnodwyr Deiseb

4.7 Mae unigolyn sy'n byw, yn gweithio, yn berchen ar fusnes neu'n astudio yn ardal y CBC yn llofnodwr priodol, neu unigolyn sy'n byw yn ardal Cyngor

cyfagos ac y gellid disgwyl yn rhesymol y byddai'n cael ei effeithio gan bwnc y ddeiseb.

- 4.8 Dim ond unwaith y gall unigolyn lofnodi deiseb. Ni ddylai pobl lofnodi deiseb ar-lein a deiseb bapur, a gellir dileu cofnodion dyblyg os canfyddir bod deisebydd wedi llofnodi ddwywaith.

5. Cyflwyno Deiseb

- 5.1 Rhaid cyflwyno deisebau papur neu electronig sydd i'w hystyried gan y CBC i Swyddog Monitro'r CBC:
- Drwy ebost: Pwyllgorau@uchelgaisgogledd.cymru neu
 - Drwy'r post: Gwasanaethau Democratiaeth, Uchelgais Gogledd Cymru, Swyddfeydd Llywodraeth Cymru, Sarn Mynach, Cyffordd Llandudno LL31 9RZ

6. Sut a phryd y bydd y CBC yn Cydnabod Derbyn Deiseb

- 6.1 Bydd derbyn deiseb bapur neu gyflwyno deiseb electronig yn cael ei gydnabod o fewn 5 diwrnod gwaith, ar yr amod bod manylion cyswllt y prif ddeisebydd yn cael eu darparu ar yr un pryd.

7. Cadarnhau bod Deiseb yn Ddilys

- 7.1 Bydd y Swyddog Monitro, neu berson a awdurdodwyd ganddo, yn cynnal gwiriadau cychwynnol i gadarnhau bod deiseb a gyflwynwyd yn bodloni gofynion y Cynllun.
- 7.2 Os derbynnir nifer o ddeisebau ar bwnc tebyg gyda chanlyniadau a ddymunir tebyg, dim ond un prif ddeisebydd fydd yn gallu cyflwyno ei ddeiseb i'r CBC. Bydd y Swyddog Monitro yn hysbysu prif ddeisebydd pob deiseb ac yn gofyn iddynt gydweithio i ystyried opsiynau i gyfuno deisebau a phenderfynu pa brif ddeisebydd fydd yn cyflwyno'r ddeiseb i'r CBC. Os na chyrrhaeddir cytundeb, bydd gan y deisebydd sydd â'r nifer mwyaf o lofnodion yr hawl i gyflwyno'r ddeiseb i'r CBC.
- 7.3 Codir unrhyw bryderon ynghylch dilysrwydd y ddeiseb gyda'r Swyddog Monitro.
- 7.4 Os yw deiseb yn annilys, hysbysir y prif ddeisebydd o fewn 10 diwrnod gwaith i dderbyn y ddeiseb pam na ellir bwrw ymlaen â hi.

8. Y camau y gall y CBC eu cymryd mewn ymateb i ddeiseb

- 8.1 Cyfeirir deiseb sydd â rhwng 10 a 100 o lofnodion at y Prif Weithredwr i ymateb. Darperir ymateb i'r prif ddeisebydd o fewn 20 diwrnod gwaith i dderbyn y ddeiseb.

- 8.2 Cyfeirir deiseb sydd â rhwng 101 a 500 o lofnodion at Gadeirydd y CBC i ymateb. Darperir ymateb i'r prif ddeisebydd o fewn 20 diwrnod gwaith i dderbyn y ddeiseb.
- 8.3 Cyfeirir deiseb sydd â mwy na 500 o lofnodion at gyfarfod o'r CBC.
- 8.4 Pan ystyrir deiseb mewn cyfarfod, gall cyflwynydd y ddeiseb amlinellu cais y deisebwyr, y rheswm dros y cais a nifer y llofnodwyr. Ni chaniateir i'r prif ddeisebydd siarad am fwy nag un funud o dan y rheol hon.
- 8.5 Gall y cyfarfod benderfynu:
- Cymryd y camau y mae'r ddeiseb yn gofyn amdanynt;
 - Peidio â chymryd camau pellach;
 - Cyfeirio'r mater at yr is-bwyllgor perthnasol, gweithgor neu swyddog;
 - Gofyn i swyddog gymryd unrhyw gam arall mewn perthynas â'r mater.
- 8.6 Cofnodir penderfyniad y cyfarfod yn y cofnodion a'i ddarparu'n ysgrifenedig i'r prif ddeisebydd.
- 8.7 Cyhoeddir ymateb y CBC i ddeiseb ar ei wefan o fewn 30 diwrnod i'r dyddiad y darperir yr ymateb i'r prif ddeisebydd.

9. Eithriadau

Yn y cyfnod yn union cyn etholiad neu refferendwm, efallai y bydd angen i ni ddelio â deisebau mewn ffordd wahanol. Os felly, byddwn yn egluro'r rhesymau ac yn trafod unrhyw amserlen ddiwygiedig a allai fod yn berthnasol.

10. Dewisiadau eraill yn hytrach na Deisebau

Ar ôl darllen y Cynllun Deisebau, gall unigolyn neu sefydliad ystyried nad deiseb yw'r ffordd fwyaf priodol o gyflawni'r canlyniad a ddymunir. Mae opsiynau eraill i alluogi i aelodau o'r cyhoedd leisio eu barn, yn cynnwys:

- Ysgrifennu at yr Aelod priodol o'r CBC neu at Brif Weithredwr y CBC;
- Ymateb i Ymgynghoriad;
- Gwneud awgrym drwy wefan y CBC.

11. Diogelu Data a GDPR

Bydd yr holl ddata personol yn cael ei drin yn unol â deddfau diogelu data a Hysbysiad Preifatrwydd y CBC. Cedwir gwybodaeth am ddeisebau (mewn fformat electronig ac ar bapur) am 12 mis, ac ar ôl y cyfnod hwnnw, caiff ei dinistrio'n ddiogel.

12. Adolygu

Bydd y cynllun deisebau hwn yn cael ei adolygu o bryd i'w gilydd, ac os bydd y CBC yn ystyried bod hynny'yn briodol, caiff y cynllun ei ddiwygio. Cyhoeddir unrhyw gynllun diwygiedig ar wefan y CBC.

ATODIAD A – AWGRYM O DEMPLED AR GYFER DEISEB BAPUR

Manylion y Prif Ddeisebydd

Enw	
Cyfeiriad post llawn	
Cyfeiriad ebost	
Rhif ffôn (dewisol)	

Manylion y ddeiseb

Datganiad byr a chlir yn ymdrin â phwnc y ddeiseb. Caiff y ddeiseb ei dychwelyd os yw'n aneglur.	
Galw ar y CBC i gymryd camau penodol.	Rydym yn galw ar Gyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd (Uchelgais Gogledd Cymru) i..... Nodyn: i'w ailadrodd ar bob tudalen o ddeiseb bapur

Llofnodwyr deiseb

Rydym yn galw ar Uchelgais Gogledd Cymru i [nodwch y galw am gamau penodol wedi'i gopïo o fanylion y ddeiseb]

Rhif.	Enw	Cyfeiriad post llawn	Cod post	Llofnod
1				
2				
3				
4				